

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Basilea Sacra Sive Episcopatus Et Episcoporum Basileensium Origo Ac Series

Sudan, Claudius

Brvntrvti, 1658

3. Adelphius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11463

minantur) Rauraci item & Helvetij, *Anno*
Allemanniæ Duci suberant. Et quia *Christi*
Allemanni tardiùs, quàm Burgundi, 499.
& Franci, Christi sacra susceperant,
hinc mirum videri non debet, si illo
ævo interrupta sit Rauracensium E-
piscoporum series, aut eorum no-
mina exciderint. Tandem igitur in
has regiones ex Francia & Burgun-
dia importatam denuo fuisse Evan-
gelij facem per viros Apostolicos è
Divi Benedicti familia, omnino per-
suasum habemus.

ADELPHIVS

Rauracorum Episcopus
III.

S Vbscripsit Adelphius Rauracensis
(retento primævo titulo) sive Ba-
fileensis Episcopus, primo Concilio
Aurelianensi, cum ceteris Episcopis,

C

vo-

Anno
Christi
499.

voluntate Clodovæi Francorum regis, Aurelias convocatis, anno Christi 507. apud Baron. tom. 6. ex tomo 1. Conciliorum. Subscripsit etiam Adelphius per vices suas gerentem Asclepium presbyterum, II. Concilio Aureliæ celebrato, teste eodem Baron. tom. 7. & tom. 1. Concil. anno 22. Childeberti ex tom. 1. Concil. Anno Christi 536.

Hæc eadem ætas, multarum regionum bono, peperit S. Fridolinum, virum Apostolico vitæ genere conspicuum, qui in Rauracis post tyrannicam Attilæ atrocitatem, fidei & virtutum Christianarum reliquias omni studio constabilire laboravit, simul Seckingensis Monasterij primus fundamenta jecit. Vitam eius prolixè conscripsit P. Petrus Canisius Societatis IESV. Henricus Murer in Helvetia Sancta, Iodocus Coccius in Dagoberto prævio, aliique

que apud hos plurimi. Quin & Ecclesia Basileensis, 6. Martij, ritu semiduplici Sancti huius diem festum agit, cum hac brevi vitæ ipsius pænegyri.

Anno
Christi
428

Fridolinus regio Hibernorum sanguine procreatus, propter assiduas peregrinationes, quas Evangelij propagandi studio suscepit, Viator dictus est. Pictavium in Galliam profectus, austeritate vitæ & Christianæ legis propagatione, magnam sibi apud omnes auctoritatem conciliavit. Clodovei I. Francorum regis liberalitate, primùm Pictavij, deinde apud Belgas prope Mosellam, post, Argentina, Curia Rætorum atq; alibi Collegia aliquot propagandæ fidei constituit: templa insuper ad augendum Dei cultum extruxit, Postremò supra Basi-

C 2

leam

Anno
Christi
499.

leam ad Rhenum, ubi nunc Seckinga
est oppidum, vite agenda & Ecclesia
exedificanda locum delegit. Hic non
solum interdiu, sed etiam noctu pervi-
gil, divinis laudibus & precibus ar-
denti studio insistebat. Verum, cum
loci accolæ, à vera pietate abhorrent,
barbarâ immanitate virum sanctum
injurys, laceffere cœperunt, virgisque
cæsum suis finibus expulerunt. Ille
patienter ferens illatas sibi iniurias, ad
Clodovæum rediit, à quo cum litteris
regis remissus, qui etiam possessionem
impetravit, & sacrarum Virginum
Collegium instituit. Ursus civem
Claronensem à mortuis suscitatum in
pagum Ranckvil manu duxit, ut
coram Landgravio Baldeberto de bo-
nis à se Monasterio legatis contra Lan-
dulphum fratrem testaretur. Quo
mira-

miraculo ita ipsum commovit, ut præter fratris legatum, etiam suæ hereditatis partem Fridolino donaret. Ita vir beatus, multa pro Christo perpassus, virtute, prudentiâ, miraculisque clarus, confectâ tandem ætate circa annum reparata salutis quingentesimum decimum quartum, pridie nonas Martij mortuus, Seckinga sepultus est. Hactenus Proprium Basileense. Addit Bruschi in Chronologia Cœnobiorum: Seckingenfē à S. Fridolino à fundamentis erectum, approbante Clodovæo rege, & annuis redditibus, qui ad alendos quatuor Canonicos & octo Virgines Canonicas sufficerent, anno 493. locupletasse. Quia in re non parùm hallucinantur illi, qui Fridolinum ætate supparem faciunt S. Hilario Pictaviensi Episcopo, ut qui, teste Baronio, anno 369. fatis concessisset. Al-

Anno
Christi
499.

Anno
Christi
600.

Alteram Basileensem Diœcesin, illustrabat sydus, Himerius. Is vicum Ligné, pago Danffereux & agro Bruntrutano finitimum, natale solum habuit. Ab ima ætate, generis nobilitati sacrarum litterarum studium jungere, sed multò magis virtutem colere didicit, viaticum scilicet arduo & longinquo Cœli itineri maturè præparatum. Quare, ut Deo divinisque rebus se consecraret ex integro, obortâ cœlitus animo luce, statuit ipse, paterna domo relicta & fortunarum, speique maioris fluxâ amplitudine, humanum vitare consortium & in desertam se abdere solitudinem, futurus apud Deum clarior, quò sibi, hominibûsque viveret, obscurior. In viam se dat unâ cum probæ mentis famulo Elberto sive Alberto, tandemque per avia & inculta loca, in vallem descendunt ab incolis desertam, Susingam

lingam olim, at nunc ab inquilino suo, S. Himerij dictam. Hic figere sedem placuit, complanatis utcumque asperioribus salebris, extirpatisque fruticibus & dumetis, vili causa se muniunt adversus Cœli inclementiam. Ac inde terram subigere primus manuum labor fuit, quo vitam frugalissimè tolerare possent. Verum in irritum fuit labor: nam præter inanem segetis culmum, & levium spicarum formam, cultus & satus agellus nihil protulit. Vnde, minimè probari Deo interpretatus fixam hoc loco sedem, migrandum, suam & aliò ducere coloniam constituit. Lausannensis Dei generici sacrae ædis Præfectos adit, à quibus facile impretrat agri colendi copiam, ad tenuem sibi socioque victum comparandum, de tertia fructuum parte cum illis pactus. Sed, nec longam hic exercuit agricultura-

Anno
Christi
600.

Anno
Christi
600.

ram Himerius, incensus cupidine
visendi loca Christi, dum in terris
ageret, perfusa sanguine, & sacris no-
bilitata vestigiis, eò potissimum ani-
mò, ut Martyriò coronam reporta-
ret, Cœli gloriosus civis per hanc ef-
fectus. Hierosolymam itaque pro-
fectus, triennium in locis illis obe-
undis religiosè impendit, operâ si-
mul addiscendæ Syræ, Arabicæque
linguæ utilissimè adhibitâ. Iam
tum, quis esset Himerius, stupendò
prodigiò sat ipse demonstravit, dum
immanem gryphum Insulæ cuius-
dam incolis infestissimum efforma-
to Crucis signo aliò confestim mi-
grare compulit, minimè nociturum
amplius, formidabile monstrum,
quod abactum procul pedis vngu-
lam S. viro reliquit, veluti quoddam
sanctitati debitum tributarium pig-
nus. Adeo perditum hominis in
feroces belluas imperium reparare,
queat

queat virtus, si eximia & singularis, *Anno Christi 600.*
ut erat Himerij. In suo postea dis-
cessu, dono datum à Patriarcha Hierosolymitano Iusti Simeonis brachium cum aliis sanctorum venerandis lipsanis inclusum vngula gryphi, secum asportavit. In itinere, nescio quo, opportuno alias, ut videbatur, loco, sacellum erigere, unà cum socio Elberto aggressus, ab incolis prohibetur. Consulto igitur per preces Deo, repetendam primam Susingæ eremum intelligit. Progreditur nocte quadam, & audito tertium nolæ sono, ad corylum tantisper subsistit, ex qua præcisus furculus, isq; humi depactus, velut altera Moylis virga repente limpium & largè salie item fonticulum elicit, laticem posteris, etiamnum in infirmitate salutarem. Expurgatâ lentibus veteri sede, ædem reliquiarum Divi Martini, quas secum

C 5

Hiero-

Anno
Christi
600.

Hierosolymis attulerat, cultui & venerationi sacram omni ope erigere contendit; ubi continuato virtutum & pietatis exercitio, suoque immitis corpusculo, duræ rupi reclinato, vix aliquam somni & quietis partem indulfit, tribus duntaxat per hebdomadem diebus, modico, panis hordacei, cinere prius macerati, crustulo vitam ex dimenso sustentare contentus. Muto porrigens sacrum divini verbi epulum, usum linguæ restituit. Multis in vita clarus miraculis, quam inter Davidis psalmos cum sociis in templo piè recitados, sancto fine clausit, non minùs post mortem, propulsandis morbis beneficum Evergetem se præstitit. In hunc sensum hætenus M. S. codex: à quo non abludivit Proprium Basileensis Ecclesiæ ad XII. Novembris. Meminit item huius Sancti debita cum veneratione

ne

ne Bisuntina & Lausannensis, in cuius Diœcesi sita est vallis S. Himerij, (alias Ergue) in temporalibus tamen est dictionis Episcopi Basileensis.

Anno
Christi
600

Sanctitate anteaactæ vitæ, uti & post mortem miraculorum famâ longè latèque pervulgatâ, Regina Bertha Rudolphi secundi Burgundiæ regis coniunx, ad tumulum S. Himerij invisens, Collegiatam duodecim Canoniconum Ecclesiam instituit, Præpositi dignitate illustrem, & annuis vectigalibus regia magnificentia abundè instruxit. Corpus deinde S. Himerij ex suo sepulchro in honorificentiorē novæ ædis loculum, solenni apparatu translatum est. Sancti porro Himerij viguisse perennem apud posteros memoriam, præter maiorum fidem perpetuo traditionis filo ad nos usque deductam, in pago Danffereux, antiqua,

Anno
Christi
600.

44

Basileensium

qua Principis aræ tabula sanctum virum unà cum grypho depictum exhibet: facellum item non procul inde ipsius honoribus dicatum: fons denique à nomine sancti viri derivatus, cuius potus, etiam liberaliter haustus, nullam vel jeiuno stomacho læsionem pariat.

Multo dein à Regina Bertha annorum lapsu, Carolus Crassus Imperator, anno 884. Monasterio Grandis-vallis, hanc Cellam, sive S. Himerij sedem, & quidquid demum juris ad eam spectaret, confectis ritè tabulis consignavit. Eam verò cellam stetisse constat in Gorgemont pago Vallis S. Himerij; ex qua duo pellucidi fontes scaturiunt. Alter porrumpit, ex inferiori templi ab ipso S. Himerio constructi parte: alter copiosius in rivum ebullit, ut qui moletrinas rotas in orbem verfet. Hunc secundum ardens siti sanctus

Sanctus excitasse dicitur, percussâ
baculo terrâ: fuitque olim celebris *Anno Christi 600.*
apud accolâs, antequam inde Or-
thodoxam religionem hærescos
plausibilis exturbaret novitas; ita ut
quamplurimi è remotioribus etiam
locis piâ supplicantium pompâ, id
lavacrum frequentarent, ægris cor-
poribus proficuum, vel certè, a-
quam inde domû ad suos referrent.
Nec abolita penitus est ævo nostro
prisca illa pietas, & constans in vim
aquæ illi S. Himerij meritis impres-
sam fiducia: Verum occulta sit illa
pietas, necesse est, ob hæretici Ma-
gistratus mandata, quæ laudabile
totius retrò antiquitatis studium &
reverentiam, velut anilium fabu-
larum nugas execrantur.

Anno 1510. pagus S. Himerij
cum utraque æde sacra flammis ab-
sumptus est; utraque tamen brevi,
sed non ad pristinam utique faciem,
instau-

Anno
Christi
609.

instaurata. Anno denique 1530. quo, Lymphatorum more, grassabantur Calvinistæ, vel alij, quicumque demum in excidium avitæ fidei consociati Novatores, fucatam reformatæ religionis larvam ostentabant, eodem & ipsi Bielenses, quod dolendum, œstro perciti, fidei luce proscriptâ occœcati, ante Dominicam Oculi, cladem atrocitate Tyrannica sæviorem Valli S. Himerij intulerunt. Eversis namque altaribus, spoliatis, quæ pretij alicuius, ipsa denique S. Himerij lipsana avorum & parentum religione culta, unà cum cæteris sanctorum statuis & imaginibus exusserunt. En! furentes cædibus, ferventes incendiis, novum Apostolorum genus, inauditos hætenus Bonaerges!

Quonam verò certo tempore vixerit S. Himerius, ut aliquid attingamus, non nisi coniecturâ altiùs repe-

repetendâ deprehendere licuit. E-
versis nobilissimis Romanorum Co-
loniis in Gallia, partim per Hunnos
ductu Attilæ, anno circiter 451. par-
tim per Francos & Allemannos, qui
ut ad calamitatem temporum nihil
deesset, Attila jam ad interiora regni
progresso, id omne quod ab Hun-
norum falce supererat, spicilegium
crudelitatis suæ fecerunt, haud pau-
lò mitiores prædatores. Sed & hoc
turbine remittente tandem, anti-
quarum Urbium busta & ruinæ, se-
novarum erectioni fundamenta
præbuerunt: quemadmodum re-
ctè docet Beatus Rhenanus lib. 1. re-
rum Germanic. Sic post dirutam
Rauricam, Vindonissam, Aventi-
cum &c. celebrari cœperunt novæ
Urbes Basilea, Constantia, Lausan-
na; & ab ijs, Episcopi, qui antè di-
cebantur Rauracenses, Vindonissen-
ses, Aventicenses, postremis tempo-
ribus

Anno ribus nuncupati sunt Basileenses,
Christi Constantienses, Laufanneses.
600

Stumpfius lib. 8. in Catalogo Episcoporum Laufannensium primum numerat Prothasium, regnante Clodovæo, anno 500. ad 517. Secundum Chilmegisilum, ad annum 537. Tertium, Superium, qui anno 535. interfuit Concilio Avernenfi. Quartum, Marium, qui nobilibus ortus parentibus, in Pontificem Laufannensem auctoratus anno 581. interfuit Concilio Matisconensi secundo, ætate Gumtramni Burgundia regis, cum quo obiit, anno 602. postquam Rex ille instaurasset Paterniacum, sub annum 595. Marius verò paternis bonis Ecclesiam Laufannensem ita erexisset, ut eius vel auctor vel fundator dici mereretur. Cúmque priores Episcopi solo Aventicorum Antistitum nomine uterentur, ipse ad libitum, Aventicensium

censem & Laufannensem se promiscuè appellari passus est. Ex quibus facile est inferre, S. Himerium, postquam, ut vidimus, agrum colendum acceperat ab ijs, qui tum Ecclesiæ Laufannensi præessent, circa sexcentimum à Christo nato annum, vitam egisse. De certo autem nascentis aut morientis die nihil constat.

*Christi
Anno
600.*

Ne verò errorem pariat commune pluribus nomen Himerij; noster, de quo hætenus, vir sanctus, non ille est Himerius Abbas, quem Iodocus Coccus in Dagoberto prævio, vixisse asserit, circa annum Christi 640. atque alumnis D. Benedicti præfuisse, primò quidem in cella sive Cœnobio S. Sigismundi, deinde S. Marci dicta, propè Monasterium Marlitz, uno millario Rubeaco distita. Quam cellam cum insigni Basilica exedificave-

D

ficave-

Anno
Christi
600.

ficaverat Dagobertus, honorando S. Sigismundo Burgundionum Regi, à quo maternum genus traherat. Certè S. Himerius nunquam monasticam egit vitam, longè minùs Abbatis dignitate fulsit. Neque Alsatia ipsum, sed vallis Ergue Eremitam habuit, ut iam suprà meminimus.

Sub idem ferè tempus in schola magni illius asceticæ vitæ Magistri, (Columbanum intelligo) Luxoviensi Burgundiæ amplissimo olim asceterio, Monasticæ vitæ disciplinâ probè exercitatus Vrsicinus, religiosè admodum vixit. Ille, cum malò dolò Regina Brunichildis, & Theodòrici iussu, è Galliæ regno pelleretur Columbanus, anno Christi 612. secutus est filius exultantem patrem, à cuius ore totus pendebat, donec Columbanus in Italiam se conferret. Tum enim Vrsicinus,

foli-

*Anno
Christi
600*

solitariae vitae cupidus, in vasta circa
Dubim præterfluentem solitudine
domicilium sibi & locum Deo im-
pensè vacandi delegit accommoda-
tum, in quo videlicet corpus vigi-
lijs, inedia, asperis alijs maceratio-
nibus, mentem verò divinis medi-
tationibus, lacrimis, gemitu crebro,
& incensis precum jaculis in Cœ-
lum identidem vibratis, ad spem
æternæ felicitatis excitaret. Ita vi-
vebat mortalibus ignotus Vrsicinus
in coelestium prægustu, humana fa-
stidiens, dum fortunatus error de
via procul, per prærupta illa & in-
accessa vagantium, Vrsicinum & e-
ius sanctitatem, famâ latè vulgatâ,
aperuit. Exinde frequentabatur è
longinquis etiam Provinciis, corpo-
re & animo ægris præsens Aescula-
pius. Alterum in deserto Ioannem,
aut Ioannis vitam & vocem imitari
quàm proximè dixisses Vrsicinum:

D 2

adeo

Anno
Christi
cua.

adeo nullum rudem, afflictumque
nisi salubri consilio adiutum, sola-
tio recreatum, divino eloquio pa-
stum à se dimittebat. Non pauci
eius exemplo permoti, & simile vitæ
genus amplexati, ut hyemante Cœ-
lo, imbrium & frigoris asperitatem
facilius tolerarent, plura tuguriola
hic loci adstruxerunt. Eam sancti
viri quietem diu ferre non potuit in-
damna nostra & exitium vigilantis-
simus hostis. Vrsicinum vaferimis
machinationibus & tentationum
procellis pulsat; inconcussum ta-
men semper, & in sancto proposito
obfirmatum reperit. Ergo techna-
rum mille-artifex, cum aliter sua
non procedere vaframenta adverte-
ret candori vitæ & famæ purissimæ
Vrsicini, turpem ignominie fuligi-
nem affricare, omni studio laborat
Orci tenebris. Incitat tacitis sug-
gestionibus prædivitem Euclionem,
mensæ

mensæ suæ adhibeat convivam Vrsicinum, ut vini, cui minimè assueverat Dei servus, crebro haustu provocatus, solutâ corporis compositissimi modestiâ, exponatur ludibrio. Adest ergo dictâ die Vrsicinus, ut rogatus erat, tectam fraudem Charitatis officium sincerissimæ interpretatus; cuius occasione, sermone de Deo, multo cum fructu, convivium ipse condiret. Nec voto suo deceptus est Sathan: præbuit hospes nefarius, concitatis & crebrò repetitis poculis urget, premit Vrsicinum, ad vitium usque officiosus pocillator: dum vir sanctus mero alias non immodico se incalescere advertens secessûs copiam rogaret. Tum enim improba familia in cachinnos erumpere, virum Dei fanis, sarcasmis, in flagranti deprehensum hypocritam, gulæ & Bachi Voraginem inclamare, denique exhibi-

Anno
Christi
600.

landum propinare iis, apud quos ob sanctitatis opinionem in summa erat veneratione. Agnovit demum Sanctus improborum structos dolos & insidias. Quare, domo confestim se proripiens, Davidicas impiis diras denuntiat: *Fiat habitatio hac deserta, & in tabernaculis his non sit, qui inhabitet &c.* Et ecce, brevi post tempore, locus ille tanta reptilium serpentium, locustarum & murium repletus est copiâ, ut desertus omnino & solis habitabilis feris redderetur. Adeo nihil humanum est, quin vel labis speciem aliquam præseferat; sed ea turpis infamia innocenti viro in famæ auctarium tandem cessit. Ad amicam regressus eremum, plures adhuc accepit instituti sui æmulos. Crescente autem in dies alumnorum numero, quò divina officia commodiùs peragerentur, eo loco, cui hætenus conser-

conservatum S. Vrsicini nomen, templum precipuo in Apostolorum Principem cultu excitavit. Hic licet per diem & pernox, nullique rei, nisi perpetuis vigiliis, & orationibus intentus videretur; in pauperes tamen & peregrinos hospitio fovendos misericordie & hospitalitate singulariter excelluit. Nec defuit interim tyronibus suis, quos præceptionibus sanctissimis & vitæ religiosæ certis regulis, ad omnem virtutem sapienter informaret; adeo ut in sacra hac militia se veteranos brevi præstarent. Extensis denique ad plurimum juxta regulam D. Benedicti instituendorum habitationem Cœnobii angustiis, multis donatus prædiis, in exiguum se ipse per intervalla recipiebat tuguriolum, ubi sibi durior & novis collectis viribus se Deo coniungeret arctius. Multis præterea clarus miraculis, meritorum

Anno
Christi
600.

uti & dierum plenus, ad fatalem vitæ terminum, de quo cœlitus edoctus erat, se studiosius accingit, alumnos suos coram præsentibus inflammatis si unquam alias allocutus verbis. Adeste, filij, inquit, & ultima morientis à me monita, memoriam animo, excipite. Eo, quo cepistis pede, filij, inanes mundi blandientis spes & carnis illecebras proculcate; sic in precibus & vigiliis accurati, ne somno & inertia rursum depereat, quidquid magno labore hætenus comparaveritis, ignavis messoribus haud absimiles, qui albescentes ad messem spicas negligunt, quas sollicito studio antè conluerant. Illud verò præ cæteris habete persuasissimum; rem cum sensuum illicitis sic se habere, ut dum blandè saginare videntur, dilacerando postea crudeliùs excrucient. Ad hæc, à vobis fratres in Christi visceribus con-

coniunctissimi, illud etiam atque etiam expeto, ut domum hanc sanctioris vitæ seminarium, & Cœli tyrocinium, nisi spiritus vos defecerit, arrepti propositi memores nunquam deferatis. Hanc de vobis conceptam spem implere si pergitis, mortem gaudio perfusus excipiam, contemptis Dæmonum terriculis. His ferè, pio sensu ad circumstantes mœstoique filios præfatus, & supremâ illa precatiuncula : *In manus tuas Domine commendo Spiritum meum*; placidissimè animam exhalavit, amplissimâ pro meritis gloriâ in Cœlo cumulandam. Sancto viro parentatum à filiis, eius corpore in æde S. Petri, decenter composito. In hunc ferè sensum loquitur hætenus membrana vetustissimi Breviarij, in qua S. Vrsicini vita omnino 24. lectionibus distinguitur. Cuius

D s Scriptor

Anno
Christi
609a

Anno
Christi
800.

Scriptor in prologo asserit abs se conscriptam, iussu Præceptoris sui Hugonis Archiepiscopi, refertque inter patrata à S. Vrsicino miracula, innoxium asini casum, qui nempe, ut erat & ad alios Cœnobij usus, obviam ægro cuidam à S. viro missus, de via exerrans, preceps ex alto monte illæsus decidisset. Videre est eum locum supra oppidum S. Vrsicini, ex quo sine damno prolapsum mite ægrorum deportandorum jumentum. Fidem dictis hætenus confirmat, tum Martyrologium, tum posterius idque correctius Basileense Breviarium de S. Vrsicino ad XX. Decembris, de quo plura Lectiões Proprij Menologij Basileensis. Item Christianus Vrstisius lib. 1. c. 3. Hist. Basileensis & post illos Henricus Murer in Helvetia Sancta.

De miraculis insuper S. Vrsicini vetusta Missalia, & eius Ecclesiæ, ut

voca-

Episcoporum series. 59

vocamus, Antiphonaria memine-
runt, quorum aliqua rythmo & ver-
su prisco sic habent,

Anno
Christi
600.

Qui protector es vivorum,

Suscitator mortuorum,

Duc ad regna nos Cælorum.

Et qui mersos excitasti

Ac egrotos mox curasti,

Dei nutu, quem amasti,

Fac ut hic vivamus casti. &c.

Ex Nocturno II.

Responsum III.

Divitis iniusti facta est habitatio
vasta,

Actibus immundis constanter erat
quia posthac,

Ut famulus Domini predixit, facta
locustis,

Vermibus, & gryllis domus est data
rite superbi.

Ex

Anno
Christi
608.

Ex Nocturno III.

Responsorium II.

*In via per montis clemens animal De-
us alti*

*Servavit lapsum bene firmum corpo-
re toto,*

*Segne sui servi meritis animal Deus
almi.*

Aliud de eodem.

*Gloria cunctorum sancte Vrsicine la-
borum,*

*Huius es vallis qui pater atq; salus:
Belgica te nostras Luxovia misit ad
oras,*

*Cumq; tribus migras fratribus
inde sacris.*

*Ad Suevos Gallus, Grandfeld Ger-
manus adibat,*

Ran-

Randolāumque suo servat in ob-
sequio.

Anno
Christi
600.

Proxima vallis eis, praesens tibi nostra
dicata est,

Quam prece dive tuā, praesidió-
que fove.

Sentiat esse locus praesentem semper,
Et omni

Tempore conserves hanc Pater
alme domum.

Subiecta fuit aliquandiu Ecclesia
S. Vrsicini cum adiunctis praediis
Monasterio Grandis-vallis, ut patet
ex litteris Carolomanni, anno 770.
confirmantis donationem Pipini
Patris aliorumque Regum. Rudol-
phi verò tertij & ultimi Burgundiae
Regis donatione, anno 1000. venit
in ditionem Episcopi Basileensis, &
posterioribus deinde temporibus
mutata in Ecclesiam Collegiatam
duo-

Anno
Christi
600.

duodecim Canonorum, quam Innocentius II. Pont. anno Christi 1139. confirmavit, & suscepit in tutelam S. Petri, teste Vrstisio l. i. c. 2. & 3.

Anno Christi 1505. Iulij Papæ II. quarto. Rudolphus de Halvvil Præpositus cum aliis Canonicis, orto dubio, an corpus S. Vrsicini translatum esset in Burgundiam, bonâ Christophori ab Vtenheim Episcopi Basileensis veniâ, remoto sepulchrali lapide, in sarcophago calvariam & cetera corporis ossa reperit.

S. Vrsicino S. Germanum Martyrem, uti ætate, ita & prodigiosæ sanctitatis famâ celebrem, ordine narrationis componimus. Natus erat Treviris Germanus, patre Optardo Senatorij ordinis viro, qui filij pueritiam S. Modoaldo Trevirensi Antistiti honestis imbuendam moribus maturè tradidit. Germanus

nus jam per se bonæ indolis & virtutis capax, tanti Magistri præceptis ad nutum obsecutus, omni scientiarum & probitatis genere, post decursum paucorum annorum ornatus, non potuit non reddi omnibus commendatissimus. Pueritiam vix egressus, erat jam iudicio maturus, dehinc, septendecim annorum adolescens, serias admisit animo cogitationes sæculo Nuntium remittendi. At, ne quid per imprudentiam aggrederetur, Modoaldo sapientissimo suo moderatori mentem suam candidè aperit. Modoaldus collaudato Germani proposito, obnititur non nihil; caussatus, eam transitionem ad statum Monasticum, ut immaturam & puerilem, Regi stomachum & indignationem certiùs moturam. At Germanus veritus magis, ne Deo displiceret, protelata sua destinatio, sancti tenax propositi, facul-

Anno
Christi
600.

Anno
Christi
690.

facultatibus suis pauperes inter distributis omnibus exutus, ut Christum indueret, ad B Arnulphum Metensem Episcopum in Eremo Herrenbergensi tunc agentem, tribus comitatus fociis recta proficiscitur, ubi pro more in Monachum attonderi voluit. Inde missus paulò post ad S. Romarici monasterium, Sigeberto Dagoberti filio Austrasiæ regnum obtinente, evocatum ad se minorem fratrem Numerianum (maior enim Opthmarus olim in aula Dagoberti ad regiam elegantiam, & seculi mores educatus, apud Sigebertum Austrasiæ Regem inter Proceres celebris erat) suo exemplo & hortatu ad idem vitæ institutum pellexit. Excepti duo fratres, magnâ gratulatione, ut qui genere nobiles, & magnis rebus gerendis aptissimi adolescentes. Et verò Germanus maximè, spem de se conceptam

ptam non fefellit. Nullus præ illo
disciplinæ religiosæ observantior: *Anno*
nullus Deo per assiduam oratio- *Christi*
nem familiarior. Ieiuniis, vigiliis, af- *666.*
perisque corporis afflictationibus,
qui sibi nunquam satis, nimius aliis
fuisse visus est, uti & ciborum absti-
nentiâ laborumque tolerantia in-
credibili. Animi demissione tan-
tâ, & obsequiosis charitatis officiis,
ut commilitonibus suis admirati-
oni esset & exemplo nunquam sa-
tis imitando. Videre erat adolef-
centem liberaliter enutritum, cæsa
in sylvis ligna domum humeris su-
is deportare, servilibus perinde ab-
iectissimisque Dei causa, hilari ani-
mo occupari. Maiori in dies san-
ctitatis accensus desiderio, Thua-
nem illustri inter suos gentiles Bur-
gundos oriundum familiâ, accessu
virtutis adhuc magis inclarescen-
tem, in focium adsciscit, quocum

E

a^d

Anno
Christi
600.

ad religiosæ disciplinæ emporium,
Luxoviense, inquam, Monasterium,
rudi licet tunc opere constructum
se conferat. Adventantes eximiâ
complexus est benevolentia Valde-
bertus Abbas gēte Sicamber, specta-
tæ vir sanctitatis, tertius Luxoviensis
Abbas, & S. Columbani post Eusta-
sium successor, cuius etiam festus
dies, teste Trithemio VI. Calend.
Maij celebretur. Hoc duce Germa-
nus domandæ carnis studio & relu-
ctantium affectuum moderatione
ita se gessit, ut omnium voto & con-
sensu dign⁹ omnino habitus sit, qui
sacris ordinibus admoveretur. Quia
verò ad tot capitum censum Luxo-
viensis ædificij laxandæ erant angu-
stia, quod apum examinibus usu
venit numero suo laborantibus, du-
cendæ aliò fuerunt colonia. Com-
municato igitur consilio Valdeber-
tus cum illustri & pinguium fortu-
narum

narum viro Gundonio, vallem rivo
piscofo irriguā impetrat, quam à sua ^{Anno}
longitudine Grandem appellitare ^{Christi}
libuit, locum Delemonto haud ita ^{600.}
procul diffitum. Huic coloniae præ-
ficitur Fridoaldus instituti Monasti-
ci ad normam S. Columbani, vir
peritissimus, atque is ad dura primis
subeunda initiis factus; ita quidem
ut labore manuum, cædere ligna
parando victui, ipsi & sociis usitatis-
simum esset. Verùm Fridoaldo sub-
rogandum aliquem iudicavit Val-
debertus, cui generis nobilitas &
coniuncta cum eruditione vitæ in-
tegritas auctoritatem conciliaret,
dotibus simul ad regendos dome-
sticos bene comparatum. Aptior
è toto numero Germanus Abbatis
titulo trium Monasteriorum curam
suscipere cogitur: S. Vrūcini, Ver-
dunensis, alias Vuerdensis Ergoviæ,
& Grandis-vallensis. Quo in mu-

Anno
Christi
600.

nere ea valebat gratiâ, ut in omni-
um ore & animo miris deprædica-
tus encomiis circumferretur Ger-
manus, Deo æquè ac hominibus
charus. Indiciu luculentum sit;
quod vir sanctus aditum Monasterij,
difficilem & saxis obfitum, solo ma-
nuum levi nisu aperuerit, quemad-
modum adhuc ostenditur: durâ
nempe rupe ad solidam virtutem &
sacræ manus contactum mollescen-
te. Gundonio Duce vitâ functo,
eiusque successore Bonifacio, rerum
potitus est Catholicus, duri vir ingenij,
& à maiorum in homines Deo de-
votos pietate longè alienus. Is fu-
rore correptus, impotenter minis
agit primùm, tum acerbius infensus,
Monasterij incolas & accolas bar-
barè divexat, obtentu perfidiæ & re-
bellionis in suos maiores, ab incolis
commotæ; obturatis insuper ad
qua suis excusantium preces auribus
inexo-

inexorabilis. Primum irati hominis fulmen excipere Sernogaudientes, eorum primariis solum vertere jussis. Nec satis horum clade suo furori litatum ratus, Allemannos in perfidiæ & sceleris societatem advocat, gentem tunc ad quælibet audenda promptam, Cothalmundo Duce. Dicta die vallem hostiliter ingressus, bispartitâ invasione, Catholicus hinc cum suis, inde Cothalmundus cum suis, ferro flammâq; implacabiliter vastant. Germanus, ut potuit in tanto tumultu & omnium trepidatione, sanctorum lipsanis sacrisque libris in tutiorem locum comporatis, unâ cum Randoaldo Præposito ad Catholicum properat, quamvis in via humi prostratus & malè à militibus mulctatus. Catholicum tandem in templo S. Mauritij, & unâ Ericum Comitem pravi consilij funestam coquentes

Anno
Christi
600.

catastrophen accedunt. Hic Germanus Dei spiritu accensus, & Pastoris veri plena libertate in Lupum invehitur: sacrilegum facinus & fufum innocentem sanguinem ad cetera scelera audenter exprobrat: manum Dei vindicem, nisi resipiscat, experturum esse, brevi, sed nervosâ oratione vaticinatur. Ille simulatâ commissi facinoris pœnitudine, illata damna reparaturum pollicetur. At cùm totâ passim valle, inauditâ lanienâ, contrucidarentur abique discrimine miseri incolæ, & incendiis magis magisque grassaretur barbaries efferata, commiseratione suorum tactus Germanus, & lacrimis perfusus, erecto ad Cælum vultu & animo: *Vide Domine*, inquit, *quia gens barbara poluit hereditatem tuam*. Tum ad barbaros conversus jam jam sibi & Cœno-

*Christi
Anno
600.*

Cœnobio imminentes blandis verbis nequidquam à designato scelere dimovere conatur. Meminissent hanc Dei sortem esse, sacrum locum non nisi cum maxima impietatis nota, à violentis tentari posse manibus: non laturos impunè, à tergo scelus divina premente Vindictâ. At surdis canebat Germanus, ferociore inde sanguinis avidæ hirudines, stricto ferro in cædem deuoti Deo capitis se mutuò animant. Advertens ergo exoptissimam suæ necis adesse horam, in genua provolutus, Pax tibi à Deo, Randoalde frater, macte animo, inquit, felicitatis janua per nostra vulnera patebit hodie. Favete Cœlites boni, tūque inprimis vitæ & necis author Deus ter optime, tibi morimur, sple pleni, laborum & mortis, vitæ melioris usurâ, relaturi præmium. Cadimus fortunata victima, quam Deus post

E 4

casum

Anno
Christi
688.

casum brevem, longè altius ad Cœ-
lum evehit. Spectabant interim
fortissimorum athletarum virtutem,
quin auditis articulatis vocibus, ve-
lut ex amphiteatro quodam Ago-
nothetæ, non tam ad breve certa-
men, quàm ad perennaturam Mar-
tyrij lauream invitabant Cœli Cives.
Et ecce! ceteris barbaris crudelior
miles, Germani caput obtruncat.
Ponè Landoladus lanceâ perfoditur,
pridie testi Cathedræ S. Petri Antio-
chenæ. Sub horam noctis tertiam,
à fratribus monasterij conquisita,
& reperta sanctorum Martyrum cor-
pora, multis eorum lacrimis, in æde
S. Petri ibidem, sepulta sunt.

Evoluta anni spatium, die Christi
Domini Natali, lux quædam cœle-
stibus radiis sepulchri locum am-
biens, insolito suo splendore, sa-
crum spectantibus horrorem incuf-
sit. Multis à morte sua magnisque
fulsit

fulsit miraculis S. Germanus. Vni-
cum hic referam. Quidam Cœ-
nobij accola, febrili æstu correptus,
nescio, quâ in sanctum Martyrem
excitatus fiducia, suorum manibus
gestari cupit ad illius sepulchrum,
quem sospitatore sperabat. In
primo templi limine, suspensum vi-
det, e pariete velut quoddam Ana-
thema, herois fortissimi balthcum,
Germani, inquam, cingulum (il-
lum ipsum, quem perpetrata cædis
die, fratrum unus per medios ho-
stium cuneos perrumpens, vitæ suæ
sanctè prodigus, ex impiorum ma-
nibus, spoliū sacrum lætus ovāf-
que retulerat, inter sanctorum pi-
gnora religiosè impofterum, com-
muni fratrum consensu, asservan-
dum. Huius ergo cinguli pars tin-
cta vino calici infuso propinatur æ-
gro. Sugit ille pauxillum, & mox
non alio medicamento malum pe-

Anno
Christi
600.

E s

nitus

Anno
Christi
600.

nitus abstergitur. Hæc vetustus MS. codex, aliis solum verbis, qui S. Germani vitam scribendi argumentum suggessit. Eandem à se olim conscriptam dedicavit Bolenus Presbyter, Deicolo, Laudemundo, & Nigrofrido, religiosis fratribus, ab ipsis, ut ait, incitatus, qui res gestas S. Germani oculati testes viderant. Duorum ex illis nomina recenset, Chodoaldum & Aridium. Dictis quoque consensunt Fasti Basileenses, & Lectiones Proprij ad XXI. Februarij.

Quæ verò dicta sunt hætenus de duobus Germani Magistris, Modoaldo & Arnulpho; quorum alter, eius pueritiam primâ virtutum semente & morum decenti compositione instituerit; alter, documentis asceticis excoluerit Adolescentem, potentem habent Adversarium, Cardinalem Baronium. Tantus ille Author in Notis Martyrologij ad

gij ad 12. Maij, S. Modoaldum, circa annum, 720. floruisse affirmat.

Anno
Christi
600

S. Arnulphus verò, cùm facile octoginta annis antè, id est, anno 640. Vitâ exceſſerit, prout idem tradit Baronius ex Sigeberto in iisdem Notis ad 13. Iulij, quì fieri poſſit, ut noſter S. Germanus, adhuc puer, S. Modoaldo Episcopo, formandæ tene-riori ætati, traditus ſit? ac deinde primùm, Vitæ Religioſæ ſe manciparit, operâ & manuſductione S. Arnulphi? quod tamen aſſerit Proprium Baſileenſe, & eam ob cauſam nonnullis ſuſpicionem erroris movit. Sed quamvis recurrentibus aliàs ſæpe Chronologicis tricis enodandis immorari propoſiti non ſit noſtri, libeat tamen etiam audire breviter, quod hac in re Scriptores eruditionis minimè vulgaris afferunt, ad eorum certè confirmationem, quæ in Proprio Baſileenſi legimus,

Anno
Christi
600.

mus, & ex communi passim opinio-
ne accepimus.

Esto igitur: vixerit S. Modoal-
dus circa annum 720. At verò, si
quod certum est, ætatem ille propi-
us ad annum centesimum produxe-
rit; & insuper, si S. Arnulphus Me-
tensis Episcopus, non anno 640. sed
primùm sedecim pòst annis, quàm
se abdicaret Episcopatu, anno nem-
pe 656. obierit in eremo, quemad-
modum Petrus Cratepolius Franci-
scanus in Germaniæ Episcopis con-
tra Baronium tradit: liquidò constat,
non octoginta, ut vult Baronius, sed
tantùm sexaginta quatuor annos in-
ter utriusque sancti obitum inter-
cessisse, atque eodem tempore, plu-
rimumque annorum spatio vivere
potuisse: intra quod S. Germanus,
ab uno puer bonas cum virtute lit-
teras, ab altero adolescens Religiosæ
vitæ tyrocinium doctus sit. Ad hæc,
Iodocus

Iodocus Coccius Societatis IESV, *Anno Christi 600.*
vir comprimis eruditus, in Auguralibus Collegij Molshemiani, pag. 238. affirmat, Modoaldum, vivente adhuc Dagoberto I. huius nominis Francorum Rege, utique jam Episcopum, consecrâsse apud Treviros, ædem B. Virgini Sacram, quam Irmina Dagoberti filia condiderat in horreo Dagobertino, & ipse Dagobertus magnis Vectigalibus locupletaverat. Hic autem Rex, teste Gordonio, apud Coccium, diem supremum explevit anno 644. : cui proinde, duodecim minimùm annis superstitem fuisse oportet S. Arnulphum, ut qui anno 656. in eremovitam finiit. Ex quo rursus apparet luculenter (quidquid sit de obitu S. Modoaldi, quem suprâ Baronius retulit ad annum 720. repugnante utique Coccio & aliis Auctoribus, qui Modoaldum iam ante
annum

Anno
Christi
660.

annum 644. vivente adhuc Dogoberto, fuisse Episcopum scribunt) ab anno saltem 644. usque ad annum 656. Arnulphum & Modoaldum simul vixisse: cur ego S. Germanus intra duodecim annos, utriusque discipulus esse non potuerit, ita ut ab uno, annorum successu, in alterius scholam gradum fecerit? Deinde, minimè cogimur dicere, S. Modoaldum, Episcopum jam fuisse, quando Germanus, puer adhuc in ipsius curam concessit: quamvis Basileense his utatur verbis. *Puer S. Modoaldo, eiusdem Urbis Episcopo erudiendus traditus est.* Illa, inquam, verba explicari possint per quandam verborum ampliacionem; ut ille nempe iam perhibeatur Episcopus, qui post aliquot primùm annos id decus consecuturus erat. Quæ sanè phrasis & loquendi
modus

modus non inusitatus est scriptoribus in vitis Sanctorum. Quod si tamen aliquis cōtendere velit acrius, imperante Dagoberto, cuius auspiciis B. Virginis ædes Treviris consecrata sit, iam ante 644. Episcopi decoratum fuisse insignibus; nec ego repugnem, quin, ultro concesserim absque piaculo S. Modoaldum ante annos longe plures eâ dignitate fulgere potuisse, adeoque Germani pueritiam instituisse jam Episcopum. Qua in re nitor autoritate Ioannis Trithemij, qui apud Franciscū Guilimannum de Episcopis Argentinensibus, ubi de S. Amando loquitur pag. 81. asserit: consilio & ope B. Modoaldi Archiepiscopi, Dagobertum Francorum Regem, ante annum 637. in Treverorum Dioecesi fundasse monasterium Delegiense ordinis S. Benedicti. Quod si verum est, negabit utique Trithemius

Baro

*Anno
Christi
600.*

Anno
Christi
600.

Baronio, obiisse Modoaldum primum anno 720. nisi concedere velit, illum in Archiepiscopi dignitate vixisse annis propè centum. Sed de hac controversia plus satis; neque saltem, ut ostendimus, ullum erit periculum erroris, sentire cum Proprio Basileensi, de S. Germano martyre à sanctissimis duobus Episcopis, diversis quidem temporibus, optimè instructo, antequam Luxovium concederet ad B. VValdebertum Abbatem, cuius imperio, ut vidimus, Germanus & ipse titulo Abbatis, Grandis-vallis monasterio præesse iussus est, quod munus ut gessit diu sapienter, ita martyriò sanctè terminavit. Quo verò favore fuerint prosecuti Principes maximis monasterij Grandis-vallis incolas, satis constat ex amplissimis tabulis ritè confectis, super donatione & raris privilegiis eidem sacro loco concessis.

concessis. Carolomannus Franco-
rum & Longobardorum Rex sub an-
num Christi 770. Iura omnia & im-
munitates à Pipino Patre suo aliis-
que Regibus Cœnobio Grandis-
vallis indultas, confirmavit, gravi-
bus minis in eos intentatis, qui fisci
regii vel alia quavis de causa & præ-
textu, monasterio eidem, vectigalis
aut exactionis onus capitarium vel
quodvis aliud imponderent. Lotha-
rius Ludovici Pij filius, sancito di-
plomate VIII. Calend. Septemb. Im-
perij 10. Regni Italici 30. Francici 10.
Christi anno 849. in suo montis
Romarici palatio, eadem privilegia
perpetuò durabilia esse voluit.
Quam nempe gratiam impetravit
ab Imperatore Luidfridus Comes,
Grandis-vallis Protector, Cæsari
percharus, tum ob propriam virtu-
tem, tum ob natalium præstantiam:
fuit enim Austrasiæ Regis avuncu-

F

lus

*Ann.
Christi
660.*

Anno
Christi
800.

lus (ut patet ex iisdem litteris) & Hugonis genitor, quem Lazius Comitem Egisheimiensem appellat. Carolus Crassus, in Grand-vallense monasterium beneficentiâ vinci noluit ab aliis Regibus; nam præter ea, quorum iam mentionem fecimus nuper, maximè de S. Himerij cella, pagum Bidaunis & Richonvillar, auctarium novum adiecit.

Quæ quidem bonorum possessio Religiosis viris quietâ permissa est, donec Rudolphus I. Burgundiæ Rex, frustra repugnante Arnulpho Aucupe Imperatore, regnum illud anno 888. occuparet. Quo tempore Luidfridus Comes, supremo Monasterij dominatu feudi nomine donatus est, hæreditario jure posteris devincti. Verùm, cùm hi numero aucti plusquam herili licentiâ bona monasterij distraherent, Rex Conradus Rudolphi II. filius ac successor

successor, retinendæ pietatis avitæ ^{Anno} studiosus litem agitandam, movit in ^{Christi} Comitibus ab Othone, Septemturis a- ^{600.} liisque Imperij optimatibus splendide celebratis, an Monasterium suis olim donatum privilegiis, per decretum regium transferri posset, sine injuria in propriū alterius dominium. Vbi de controversia hac cognovit Imperator & Imperij Senatus, jure nullo id fieri posse respondit. Quare rescissa libertate, quā Luitfridi Comitis filij abutebantur, Conradus, in statum pristinum monasterij jura restituit, & novis priora cumulavit, 7. Mart. anno 957. Ea tamen usui diu esse non potuerunt; nam Rudolphus III. Conradi filius, blandis maximè conjugis Hermengardis delinitus precibus, Grandis-vallis Cœnobium B. V. & S. Germano sacrum unā cum annexis, Adalberoni Episcopo Basi-

anno
Christi
600.

leensi transcripsit, officiorum sibi
præstitorum plurium nomine, &
resarciendis potissimum damnis,
quibus Hunnicâ strage multum im-
minuta erat ditio Basileensis. Ta-
bulæ donationis huius Bruxellis
anno 1000. conditæ etiamnum con-
servant Episcopatui jus in dictum
Grandis-vallis monasterium, S. Hi-
merij, & S. Vrsicini, quâ temporis
intercapedine, nunquam abiuncta
sunt à ditione Episcopi Basileensis.

De tempore verò, quo Monaste-
rium, è Divi Benedicti sacro ordine
incolis habitatum hætenus, in Ec-
clesiam Canoniorum Collegia-
tam commutata sit, hoc equidem
constat: Rudolpho III. imperante,
de sede veteri nondû fuisse deiectos
anno Christi 1000. quemadmodum
donationis verba clarè demonstrant:
ut proinde errent, qui Reginæ Berthæ
Rudolphi huius, quo-de agimus,
avix

aviæ mutationem hanc adscribunt. Longè magis à vero aberrat Stumpfius l.2.c.24. dum percelebris illius monasterij foundationem eidem Berthæ perperam in acceptis refert.

Anno
Christi
600.

Meliori nos coniecturâ nixi, arbitramur, ab Episcopis Basileensibus Canonorum Collegium, extincto Monasterij nomine, institutum fuisse, posteaquam ditioni Basileensi adiuncta fuit possessio Grandisvallis, titulo Præposituræ, jam celebris anno 1160. quemadmodum fidem merentur litteræ donationis Friderici Pfirtensis Comitis in censum Canonorum ibidem cooptati. Cuius Præposituræ, processu temporis, eò creverunt opes, ut soli Præposito quotannis septingenti, Canonicis singulis aurei floreni ducenti ex eo pingui beneficio obvenirent. Sed ut floridæ veris opes pruinâ flaccescunt aut dispereunt,

Anno
Christi
600.

ita bellorum nexu unius ex alio, de-
populationibus & incendiis longè
accisa est, & in vix ullum contracta
numerus tanta auri copia; ita qui-
dem, ut anno 1487. Præpositus tri-
ginta, Canonici verò septem nume-
ro, singuli viginti aureos, non plures,
annuo censu perciperent. Ita In-
nocentij VIII. bulla: Gravia deinde
passi sunt damna bello Habsburgico
anno 1271. & Helvetico, sub Ioanne
de Vienna Episcopo.

Anno 1504. Sabbatho ante Do-
minicam Lætare, sacri Cineres SS.
Martyrum Germani & Randoaldi,
qui sub altari summo templi Mo-
nasteriensis, pio cultu frequentati &
patratis miraculis celebrati quieve-
rant annis permultis, Raymundi
Cardinalis & Romani Pontificis Le-
gati iussu & auctoritate, in alium
translati sunt locum, qui ad publi-
cam venerationem accommodatior
foret,

foret, singularibus noxarum expian-
darum indultis, eâ occasione con-
cessis, Basileæ 16. Aug. anno Christi
1504.

Anno
Christi
600

Ultimis denique temporibus,
quibus Calvinistarum Iconoma-
chorum furor nihil intentatum re-
liquit, ut maiorum suorum religio-
nem radicitus ex toto orbe, & ipsa si
posset, hominum memoria expun-
geret, ne illi, qui nuper in S. Himerij
ossa sævicerant, in SS. Martyres Ger-
manum & Randoaldum, nihilo mi-
tiores, rabiei suæ satis parentarent,
tacito sanctoq; factum consilio RR.
DD. M. Cornelij de Liechtenfels Ar-
chidiaconi, Germani Gern, Custo-
dis, Ioannis Henrici Halblüz, & Ca-
sparis VVagner Delspergensis, (qui
omnes Canonici erant Monasterij
Grandis-vallis) ut veneranda san-
ctorum pignora, Margaritas pretio-
sas à furentium vefania subducerent

Anno
Christi
ccc.

Delemontum, nemine alio in conscientiam translationis admissio, ut eo tutior, quò secretio foret. Sanctè præterea sibi invicem polliciti, nullâ mulsitatione quidquam propalandum, nisi de unanimi quatuor hanc rem arbitrantium consensu, juramento adstricti, hæc ipsa esse SS. Martyrum Germani & Randoaldi ipsana, contestarentur.

Anno 1571. VII. Iunij templum Monasterij fulmine exustum est, ære campano liquefacto. Post quas demum calamitates, & religionis in mutilata regione, metamorphosi, Canonici Delemontum commigrârunt.

RACH.